

Krúpa undan ábyrgdini

Tað eru rembingar í 14. september, nú teir royna at krúpa undan ábyrgdini — krúpa undan og reingja tann skrifliga veruleika, at teir vildu uppi landsstýrið — við Kr. Djurhuus sum lögmanni.

Nú tjóðveldismenn ikki komu upp í landsstýrið, er tað teimum ein beiskur biti at svolgja, at teir *skrivliga* hava biðið um at koma upp í eitt landsstýri saman við sambandinum.

Undan valinum var hovuðsendamál tjóðveldisflokksins at forkoma sambandinum og reka sambandsmenn burtur úr øllum álitisessum her á landi.

Aftaná valið biða teir um sam-

gongu við sambandið og *krevja*, at Kr. Djurhuus verður lögmaður.

Fyri at eingin ivi skal vera um hetta, skulu vit endurgeva brævið frá tjóðveldis- og fólkaflokkinum. Brævið lótu teir Johan Poulsen, formanni sambandsflokksins upp í hendi týsdagin 6. januar 1959.

Hetta søguliga skjal og dómadagsbræv tjóðveldisflokksins ljóðar soleiðis:

»Tjóðveldisflokkurin og Fólkaflokkurin eru samdir um at skipa landsstýri saman við Sambandsflokkinum og Javnaðarflokkinum treytað av, at Kr. Djurhuus verður lögmaður.

Tjóðveldisflokkurin og Fólkaflokkurin binda seg til at halda status quo. — Fylgjandi mál verða at fremja:

- a) uppbyggjan av vinnulivinum, serliga fiskivinnuni,
- b) botan av sosiallógnum eftir forminum.
- c) nýggj skattalóg.
- d) hægri skúli.

Hesi vóru orðini!

14. sept. roynir at avnokta hetta, men týsdagin 13. jan. áðanna teir kortini, at alt saman er rætt — teir hava biðið um samgongu við Sambandsflokkinn, og teir hava kravt Kr. Djurhuus til lögmann.

Bláðið skrivir soleiðis:

»... varð samtiðis hildið, at fyribils landsstýri við monnum úr øllum

teim fyra stóru flokkunum kundi setast hetta til heystar til at fremja tey størstu neyðsynjarmálini.»

Í dýrasta neyð síni roynir 14. sept. at reingja sannleikan; men aldri verður tað at eydnast teimum at reingja tað, ið teir sjálvir hava sett fram skrifliga.

Neyðarsligir eru teir — tjóðveldismenn!!

Hvat hendi í heiminum í 1958

Januar: USA sendir upp sín fyrsta Explorer-satelitt. Fyrsti russiski sputnikkurin gongur til grundar. — 9000 vísindamenn krevja bann móti atombumbroyndum.

Februar: Nýggj stjórni í Indonesiu aftaná harðar bardagar millum herin og uppreisnarmenn. Ógilig flogvanlukka við München, har fleiri fót-bóltspeglarar frá Manchester United lata liv. Frønsk flogfór bumba tunisiska býin Sakiet. 22. februar boðar Nasser frá, at Egyptaland og Syria gera Sameinda Arabiutjóðveldið.

Mars: Jemen fer uppi Sameinda Arabiutjóðveldið. Shahurin í Persiu skilur seg frá konuni, og Saud kongur í Saudi-Arabíu letur valdið upp í hendur bróðursins. 17. sendir USA upp Vanguard I, og 26. Explorer III. Bulgani fer frá sum forseti í Sovjetsamveldinum. Khrushchev tekur við.

Apríl: Ongar stórhendingar. Ein frønsk stjórni fer frá. Heimsframsýningin í Brúxell verður opnað.

Mai: Alvarsamar hendingar fara fram í Algeri og Fraklandi. Vælfærdarnevndir verða skipaðar. 29. átekur de Gaulle sær at skipa nýggja franska stjórni. Sputnikkur III verður sendur út í rúmdina.

Juni: Franska tjóðartingið letur ræðið upp í hendur de Gaulles.

Juli: Ofbúðir í Mið-Eystri. Herleiðarar taka ræðið í Irak. Feisal kongur og krúnprinsurin verða dripn

ir. Dagin eftir fara amerikanskir hermenn á land í Libanon. 17. lenda bretskir fallskiggjamenn í Jordan. USA sendir upp Explorer IV.

August: Friðarlígar í Mið-Eystri. Kommunistakina byrjar skjótingina av smáoyggjum uttanfyri Kinastrandina, ið eru hersettar av nationalisthermonnum. 8. fer amerikanski kavbáturin Nautilus um Norðpólin undir ísinum. Ógilig flogvanlukka vestanfyri Írland. Hollendskt flogfar við 90 fólkom dettur niður.

September: Ísland flytir sjómarkið út á 12 mil. Stríðið millum Bretlands og Íslands byrjar. Nakrar dagar senri lýsir Kommunistakina 12 mila mark. Fólkaatkvøða í Fraklandi — stórsigur fyri de Gaulle.

Oktober: Pius 12. doyir. Hervaldið tekur ræðið í Siam. Sovjetsamveldið bjóðar Nasser 400 milj. rublar til byggjan av Assuan-byrgingini. Fundur um at steða royndunum við kjarnorkuvápnunum byrjar í Geneve.

November: Demokratarnir vinna stórsigur við valið í USA. Khrushchev boðar frá, at ætlan Russa er at lata alt vald í Berlin í hendur eysturtýsku stjórnarinnar.

Desember: Eldur í Chicago-skúla. 93 — harav mestiparturin born — innibrend. USA sendir upp eina 4 tons satelitt. Leiðarin av russiska trygdartænastuni, Serov, generalur, fer. Nýggj valutaskipan í Vestureuropu.

NÚ ER AT VIRKA

Tað undrar ongan, at Fólkaflokkurin er illa hyrdur, tí javnaðarmenn komu so væl styrktir úr valinum, og ei heldur, at Dagblaðið er so »sprenfulgt« av illgitanum, og sum smábørn nýtir tað ringasta brigsli móti javnaðarmonnum og serliga Knud Wang hevur fingið í rangastrúpan.

Nei, niðurstøðan er hin sama. Fólkaflokkurin er í óðini, tí at nú eru líkindi hjá javnaðarmonnum at gera tær neyðugu ábroturnar á sosiallógávu okkara. — Fólkaflokksmenn tosa um at útbyggja vinnulivið, men um fólk liður harðastu neyð, nei, tað leggja teir ikki petti í — ein má stúrsa við við at lesa blað fólkafloksmanna og blað tjóðveldismanna, sum tey skriva um sosialmál- so bráneyðug, tey eru at fáa framd, so litisverd halda hesi blað tey vera — sjálvt um stórum partur av Føroya fólki hevur áðannað hetta og hevur sett menn á ting at fáa hesar ábrotur fjarðar út í livið.

Samfelag okkara hevur nú í mong ár verið skipað soleiðis, at hin við peningamegin hevur havt nógmið, og hin parturin hevur verið sum

Lárus, ikki fingið tað sum eitur. Í dag hevur fólk fingið eyguni upp fyri hesum. Í dag er fólk ikki so undirbráttligt peningavaldinum, men torir at seta hugsan sína fram. — Uttan upplýsing og neyðugan pening til allar landsins íbúgar verður tjóðin ikki sterk — hon verður at hoykna, um ikki javnaðarflokkurin tekur um endan.

Tað er hin kaldi veruleikin!

Tunnel gjøgnum Mount Blanc

Nógv hevur verið talað um tunnelgerð í Føroyum.

Ein hin seinasta tunnelgerð, ið frætt er frá í Europu, er tunnelin gjøgnum hægsta fjall í Europu — Mont Blanc. Arbeiðið er byrjað. Hon verður 11,9 km. long, 8,15 m breið og 4,8 m høg. Frønsku megin byrjar hon 1203 m, og ítalsku megin 1380 m yvir havinum. Gjøgnum holið skulu árliga kunna koyra 230.000 persónbilar og 45.000 motorsyklur. Kostnaðurin verður 140 milj. kr.

Slapp ikki í Havnanevndina!

Týskvoldið 13. januar var býráðsfundur, har ter ymsu nevndirnar vórðu valdar fyri árið. Nevndirnar eru nú hesar:

Kassanevndin: Sigfried Skaale, H. við Hogadalsá, I. P. Henriksen, Tr. Samuelsen og K. Mohr.

Sosiála nevndin: S. Skaale, M. Samuelsen og Johs. C. Michelsen.

Skúlanevndin: H. við Hogadalsá, M. Samuelsen, I. P. Henriksen.

Tekniska nevnd: Mortan Carlsen, Peter í Gong, J. Michelsen, Magnus Tórshem, Jakup Jacobsen.

El-verkið: M. Carlsen, S. Skaale, Tr. Samuelsen.

Valstýrið til kommunuval: Sigfr. Skaale, H. við Hogadalsá og I. P. Henriksen.

Í Nevndina fyri Barnaheimið: Leif Waagstein.

Í Nevndina fyri Thorshavn sygeplejeforening: Malla Samuelsen.

Stadionnevndina: N. J. Arge, Kr. Guttusen og M. Tórshem.

Hetta vóru so nevndirnar, men ikki gekst so væl við havnanevndini; tí tá K. Mohr varð skotin upp til nevndarlím, mótmælti Tr. Samuelsen, tí K. Mohr hevði í fjór biðið býráðið sleppa sær undan hesum starvið hetta valskeiðið við skrivi, sum býráðið samtykti. Nú hendir tað, ein vanlig vildi hildið verið merkligt, men sjálvsagt, tá talan er um K. Mohr, so kann ein jú rokna við bæði einum og øðrum, — at K. Mohr vildi sleppa í nevndina. Hesum setti býráðið seg imóti, sum ikki er so lógð. Ein avgerð er ein avgerð, og ikki ber so væl til at sleingjast sum best ber til hjá valdu umboðsmonnum í býráðnum, sjálvt um teir eru »fyrstvaldir« — men nú eru jú ongur beinleiðis »privatar interessur at rokja í hesum viðfangi. — J. Jacobsen fór so úr teknisku nevnd

ini, tí K. Mohr vildi sleppa har.

Nevndarformennir eru ikki valdir enn; men har verður so spurningurin, hvør verður formaður í teknisku nevndini, tí samgongan, sum var seinasta ár, og sum gav Fólkaflokkinum býráðsformannin, slitnaði.

Fyrilestur

Hóskvoldið hevði Chr. Matras, professari, fyrsta fyrilestur sín í fyrilestrarroðini, sum Fróðskaparfelagið hevur fyriskipað.

Væl av fólki var samankomið í kommunuskúlanum, har landslekti H. D. Joensen Fróðskaparfelagsins vegna beyð fólki at vera vælkommið. Hann takkaði samstundis C. Matras, býráðnum, felogum og einstaklingum fyri sýnt beinasemi móti Fróðskaparfelagnum.

Siðan greiddi Matras sera áhugavert frá, hvussu og hvaðani ymisk orð vóru komin inn í norren mál, og hvussu tey eru á føroyskum nú.

Bumba, ið kann flyta fjøll

Tær størstu brintbumburnar hava eina ógliga meg. Tær eru uppá 15 megatons. Nú fyrireika Amerikamenn eina, ið verður 1000 megatons ið svarar til eina miljard tons av vanligum spreingievi. Teir siga henda nýggja spreingiknott fara at vera frálíkan til at spreingja burtur fjøll.

Tað hevði verið heppið bragd at fingið hendur á einum sindri av hesum spreingievi at sketta niður nokur av fjøllum okkara, so fleiri oyggjar gjørdust landfastar og stórki vunnin til uppdyrkingar.